

[Aksel Larsen.]

kan blive en faktor, der medvirker til yderligere afspænding i den internationale politik.

Jeg må i denne forbindelse også sige et par ord om Danmarks muligheder — eller måske rettere sagt om de muligheder, Danmark har forsømt for at medvirke til retfærdig og fredelig løsning af konflikter. Jeg tænker på Danmarks holdning i FN til spørgsmålet om Cyperns og Algiers selvbestemmelsesret. Det forekommer mig, at et land, der ikke mindst siden 1945 så ofte har bekendt sig til princippet om folkenes selvbestemmelsesret, burde have støttet forslagene om, at Cypernspørgsmålet og Algierspørgsmålet behandles af De Forenede Nationer. Jeg vil finde det rimeligt, om regeringen benytter den her givne lejlighed til at redegøre for sin mening om disse spørgsmål og for grunden til sin stillingtagen mod Cyperns og Algiers befolkning.

Må jeg så iøvrigt sige, at Danmark ikke kan nøjes med at glæde sig over tendenserne til international afspænding, men bør give konkret bidrag til dem. Det kan bl. a. gøres ved, at Danmark nedskærer sit militære apparat, hvilket jo også vil virke ganske betydeligt på vor økonomi- og valutasituation. Vi diskuterede dette spørgsmål i foråret i forbindelse med en diskussion om valutakrisen og kriseforanstaltningerne, under hvilken diskussion jeg tilrådede regeringen at komme med forslag om besparelser på militærbudgettet, idet jeg gjorde den opmærksom på, at kom regeringen med sådanne forslag, ville den være bombesikker på et stort flertal ikke alene ude i befolkningen, men også her i denne sal. Jeg fik den 12. marts følgende svar af den højtærede statsminister — det kan læses i folketingstidende sp. 2870 —:

„I samme øjeblik det ærede medlem hr. Aksel Larsens partifæller der, hvor de har den afgørende indflydelse, er indstillet på at gennemføre den virkelig gennemgribende internationale afspænding, som vi alle ønsker, og gennemfører en nedskæring af deres enorme militærstyrker og militære byrder, vil jeg have en rimelig anledning til at gøre noget lignende herhjemme; jeg håber, det snart må ske.“

Det var den 12. marts. Siden da har Østrig fået sin fredstraktat. Siden da har Genève-

konferencen været afholdt, og forhandlingerne der foregik jo i fordragelighedens ånd. Siden da har Sovjetunionen tilbagegivet Porkkala til Finland. Siden da har Sovjetunionen og en række af de lande, statsministeren netop hentydede til den 12. marts, nedskåret deres militærstyrker endda ganske betydeligt. De forudsætninger, statsministeren talte om den 12. marts, er altså opfyldt, og det må være tilladt at spørge statsministeren, om han så står ved sine ord om, at nu vil han have rimelig anledning til at gøre noget lignende herhjemme, ja, at han oven i købet håber, at det snart må ske.

Vi har som allerede omtalt her i folketinget fremsat forslag om nedsættelse af militæruddgifterne gennem hjemsendelse af alle værnepligtige, der har gjort tjeneste i 12 måneder. Det kommer naturligvis til behandling senere, men intet hindrer statsministeren i allerede under denne debat at sige sin mening om det. Jeg håber, den er positiv. Dette så meget mere, som han, selvom han foregiver at frygte borgerlige stormløb mod regeringen, da ikke behøver at nære frygt for regeringens parlamentariske liv, hvis regeringen går ind for at begrænse tjenestetiden til 12 måneder.

Regeringen ved jo — som tidligere påpeget — at hvis den i overensstemmelse med statsministerens løfterige udtalelse af 12. marts nedsætter tjenestetiden, så har den et sikkert flertal med sig i tinget, bestående af socialdemokrater, kommunister, radikale og formentlig også retsforbundet. Oven i købet må det vel være utænkeligt, at det ærede medlem hr. Aksel Møllers parti kan gå imod noget sådant, efter at dets konservative partifæller i England allerede har besluttet at nedsætte den militære tjenestetid og således indskrænke det militære beredskab i England.

Ja, jeg ser meget vel, at der er kræfter i gang, som ønsker at forhindre afspænding, som i hvert fald for enhver pris ønsker at forhindre en nedsættelse af de kolossale byrder, oprustningen pålægger folkene i Vesteuropas lande. Det er i så henseende kendetegnende, at det, der er kommet frem fra NATO-ministrenes møde med generalerne i Paris fornylig, praktisk talt udelukkende er generalernes fanatiske krav om mere militær, mere militært byggeri, flere soldater, flere nye våben og større militære